

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Klausmann Kornél Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Klausmann Kornél ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Papp Katalin Ügyvédi Iroda (... ügyintéző: dr. Papp Katalin ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és a dr. Kiss István ügyvéd (....) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen találmányi díj megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. február 18. napján kelt, 21.P.21.504/2008/14. számú ítélete ellen a II. rendű alperes 16. és az I. rendű alperes 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezései folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a felperes teljes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek 900 000 - 900 000 (Kilencszázezer - Kilencszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 900 000 (Kilencszázezer) forint kereseti illetéket külön felhívásra az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében külön-külön kötelezte az I. és II. rendű alperest, hogy a felperesnek 15 nap alatt fizessenek meg 8 358 330 forint tőkét, ennek középidő arányosan, 2002. április 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 500 000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A 900 000 forint kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy annak megfizetésére egyetemlegesen kötelesek az alperesek.

A megállapított tényállás lényege szerint a felperes, aki nyugdíjba vonulásáig (1995.) az I. rendű alperes vezető tisztségviselője volt, 50 %-os, a perben nem álló M. L. és dr. L. L. 25-25 %-os arányban feltalálói az 22-i elsőbbségű,

lajstromszámú „Eljárás és berendezés kutak fúrására” című szabadalomnak, amelynek jogosultjai egymás között egyenlő tulajdoni arányban az alperesek voltak.

A szabadalmas alperesek 1989. május 18. napján a szolgálati találmány hasznosítására szerződést kötöttek a perben nem álló I. Kft-vel, rögzítve a szabadalom feltalálójának díjazását is. Az I. Kft. 1990-ben 2 541 496, 1991-ben 1 928 962 és 1992-ben 1 404 530 forint bruttó összeget fizetett ki a felperesnek találmányi díj címén.

Az alperesek az 1993. március 4-én kelt megállapodásban rögzítették, hogy a szabadalom hasznosításából a feltalálókkal együtt jelentős bevételre tettek szert, azonban a növekvő konkurencia következtében kialakult nyomott árak miatt az I. rendű alperes számára a kivitelezési munkák veszteségessé váltak, ezért a II. rendű alperes és a feltalálók hozzájárultak ahhoz, hogy az I. rendű alperes 1994. dec. 31-ig szabadalmi díj felszámítása nélkül szerződjön. Rögzítették, miszerint 1995. januárjában a helyzetet felülvizsgálják és kedvező gazdasági körülmények között sor kerülhet arra is, hogy az I. rendű alperes kivásárolja szabadalmas társa jogosultságát. A záradék szerint a megállapodás csak a feltalálók hozzájárulásával érvényes és az ezzel kapcsolatos díj igények rendezését az alperesek egymás között egyenlő arányban vállalták. A hasznosítási szerződés megszűnését az I. Kft. elfogadta. Ezt követően azonban a feltalálók és a szabadalmasok között nem jött létre megállapodás a feltalálói díjról. Ezért a feltalálók díjazásuk rendezése érdekében 2002. február 28. napján írásban először az I. rendű alperest keresték meg, majd 2004. decemberében mindkét alperest.

Az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzítette továbbá, hogy mivel a jogosultak a 18. évben nem fizették meg a fenntartási díjat, ennek folytán a szolgálati találmány szabadalmi oltalma 2003. május 28. napján megszűnt. De még jóval ezt megelőzően, 1992. január 13. napján a perben nem álló V. Gmk. eljárást kezdeményezett a szolgálati találmány oltalmának a megsemmisítése iránt. A többször megismételt eljárásban, amelynek jogerős befejezéséig a per tárgyalása felfüggesztésre is került, végül 2007. szeptember 3. napján meghozott határozatával a Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmat keletkezésére visszaható hatállyal megsemmisítette, mert az a bejelentés napján nem felelt meg az újdonság és a haladó jelleg követelményének. Azt azonban nem találta megállapíthatónak, hogy a találmány a gyakorlatban ne lenne alkalmazható.

A felperes keresetében az 1993. január és 2006. május közötti időszakra mindkét alperest egyenként 17 500 000 forint feltalálói díj és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Állította, hogy alperesek jelenleg is az általa és feltaláló társai által kidolgozott technológiát és fúróeszközt használják, ekként jogosult a találmányi díjra. Védett szellemi alkotásra, know-how-ra hivatkozva követelése jogalapját másodlagosan a Ptk. 86. §-ában jelölte meg.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte egyrészt, mert semmilyen jogviszonyban nem állt a felperessel, másrészt, mert a találmányt nem használta, harmadrészt, mert a szabadalom megsemmisítésre került.

A II. rendű alperes ugyancsak a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy soha nem hasznosította a találmányt és saját működési körében sem alkalmazta azt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet a másodlagos kérelem tekintetében a Ptk. 86. §-ának (3) bekezdése alapján részben alaposnak találta.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szárnyas bővítő fúrófej és önmagában a fúrési eljárás a leírásban rögzített módon, külön-külön nem jelent újdonságot, technikát gazdagító pozitív tartalmú megoldást. Azonban az alkalmazott technológiai sorrend, ami mint debreceni módszer híresült el a szakmában, olyan eredményt produkált, amellyel az új és felújított kutak átlagosan kétszeres vízhozamot adtak. Érvelése szerint a szabadalom megsemmisítése nem érintette az ismeretek és tapasztalatok használhatóságát és az ehhez kapcsolódó vagyoni értéket sem. A kútfúrési eljárás hasznosságát és eredményességét pedig a felperes által csatolt újságcikkek és meghallgatni kért tanúk vallomása alapján igazolnak látta. Okfejtése szerint a kidolgozott eljárás és a módosított szárnyas fúrófej együttes alkalmazása szabadalmi oltalom nélkül is olyan technológiai tudás, amely know-how-nak minősül, ami vagyoni értékkel rendelkezik és védett szellemi alkotás. Az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy a perben nem merült fel arra adat, hogy a felperesi technológiát az alperesek nyilvánosságra hozták vagy kimerítően publikálták volna, ebből olyan következtetést vont le, hogy azt az alperesek üzleti titokként kezelték, tehát az eljárás teljes részletességében nem vált közkinccsé.

Ezért arra jutott, hogy mivel az alperesek a kútfúrásoknál azt a technológiai sorrendet alkalmazzák, amit a felperes feltaláló társaival kidolgozott és ebből jelentős bevételekre, haszonra tettek szert, ezért a felperes alappal igényelt díjazást fele-fele arányban az alperesektől a Ptk. 87. § (1) és (2) bekezdése szerint. Annak mértékét a Pp. 206. §-a alapján mérlegeléssel állapította meg a korábbi díjak átlagával számolva, az öt éves általános elévülési idő figyelembe vételével 1997. március 1. napjától számítottan, a kereset által megszabottan 2006. december 31. napjáig, az oltalom lejártáig. Ezt meghaladóan pedig a felperesi díjigényt elutasította.

Az ítélettel szemben mindkét alperes fellebbezést terjesztett elő.

Az I. rendű alperes elsődlegesen a döntés megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Kiemelte, hogy az eljárásban korábban többször is hivatkozott az elévülésre, de ennek tényét az ítélet indokolása nem említi, továbbá az elsőfokú bíróság tévesen

állapította meg az elévülést és annak joghatásait. Egyrészt azzal érvelt, hogy a perben vitatta a felszólítás létét és a felperes nem bizonyította a tudomásszerzést és időpontját sem nem jelölte, holott a joghatások ettől kezdve álltak volna be. Másrészt megítélése szerint a követelés már 2002. februárjában elévült, így annak állami kényszer útján való kikényszerítésére nincs lehetőség. Kitért rá, hogy tulajdonképpen az elsőfokú bíróság a kötelmi jellegű igény elévülését megállapította, de mégis a Ptk-ban rögzített szabályokkal ellentétesen arra a következtetésre jutott, hogy a 2002. február 28-i levél időpontjától számított öt évre visszamenőleg az igényt alaposnak fogadta el.

Emellett a tényállás csak részben került felderítésre, az eljáró bíróság szinte kizárólag azokat a tényadatokat, bizonyítékokat sorolta fel, melyekre a felperes hivatkozott és csak részben és hézagosan hivatkozott az alperesek által csatolt bizonyítékokra, ennek következtében megalapozatlan döntést hozott. Álláspontja szerint már az 1993. március 4-i megállapodásból is kiderült, hogy a kútfúrási piacon az I. rendű alperesnek semmilyen előnyt nem jelentett a szolgálati szabadalom hasznosítása, ezért nem került sor később további megállapodásokra sem. Megjegyezte egyidejűleg, hogy figyelemmel a szabadalom későbbi megsemmisítésére a megállapodás megkötésekor nyilvánvalóan tévedésben volt. Hivatkozott a BH1980.468. számú jogesetre, amelyet jelen ügyre vetítve úgy kell értelmezni, hogy a felperes, aki munkaviszony keretében dolgozta ki a fúrási technológiát, volt munkáltatójával szemben a Ptk. 87. §-ának (2) bekezdése alapján nem érvényesíthet díjigényt. Kifejtette továbbá, hogy az I. fokú bíróság szakmai ismeretek nélkül minősítette át a már a megsemmisített szabadalmat know-how-vá és a bizonyítási teherről sem tájékoztatta megfelelően a feleket, mindez súlyos eljárási hibát jelent, ami megalapozhatja az eljárás megismétlését.

Előadta, hogy a know-how minősítés, valamint annak I. rendű alperes általi eredményes használata körében a bizonyítás a felperest terhelte, de ennek a perben nem tett eleget. A meghallgatott G. G. és P. F. tanúk vallomása, valamint B. E. nyilatkozata ugyanakkor egyértelmű volt a tekintetben, hogy az I. rendű alperes nem rendelkezett a korábbi szabadalom, majd know-how alkalmazásához szükséges eszközökkel, illetve az ítéleti megállapítással szemben az alkalmazott technikára vonatkozóan csatolásra került az Opra-féle szabadalmi irat. Azt is tévesen állapította meg az ítélet, hogy az alperesek a felperesi technológiát üzleti titokként kezelték és részben dr. L. L., részben a felperes 2007. január 5-i tárgyaláson tett nyilatkozatai alapján azt is igazoltnak találta, hogy a megjelölt szellemi alkotás már közkinccsé vált. Támadta a megállapított marasztalási összeget összezszerűségében is, mert gazdasági előnyre már 1993. előtt sem tett szert, és erre vonatkozó adat az ezt követő időszakra sem merült fel.

A II. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a teljes kereset elutasítását, vagylagosan a határozat hatályon kívül helyezését kérte

Álláspontja szerint az ítéleti tényállás alapvetően megalapozatlan, a bizonyítékokat helytelenül értékelte és kellő bizonyítás nélkül állapította meg a jogalapot. Kifejtette,

miszerint az alperesek vitatása folytán a felperesnek konkrét esetekben kellett volna azt bizonyítania, hogy a szabadalom tárgyát képező igénypont sorozatnak megfelelő, teljes azonosságot mutató eljárási rend megvalósításra került alperesek részéről és ennek során bevételük származott a hasznosítási szerződés megszűnése után is, de ennek nem tett eleget. A meghallgatott tanúk ugyanakkor azt igazolták, hogy ha történt is hasznosítás az nem azonos, mert a technológián módosítottak. Kitért rá, hogy a megsemmisítésre éppen azért került sor, mert a műszaki megoldás közkinccsé vált, azt szakemberek köteles tudásuk alapján részben vagy egészben alkalmazhatták a kútfúrások során. Figyelemmel a szabadalom időközbeni megsemmisítésére hivatkozott rá, hogy a szerződés megkötésekor tévedésben volt. A II. rendű alperes azzal is érvelt, hogy működési körében nem foglalkozik kútfúrással, így árbevételt sem realizált, ezért sem terhelheti fizetési kötelezettség. Vitatta továbbá, hogy részére a felperestől írásbeli felszólítás érkezett volna és hivatkozott az elévülésre. Előadta, hogy az összecszerűség körében sem mérlegelt helyesen az elsőfokú bíróság. Egyrészt a teljes időtartamra a hasznosítás legelőnyösebb időszakában kifizetett találmányi díjjal számolt, figyelmen kívül hagyva az időközi gazdasági változásokat, másrészt azt sem vette figyelembe, hogy a know-how a szabadalomnál alacsonyabb értékű megoldás, ami szokásosan alacsonyabb díjazási igénnyel párosul.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel. Részletesen nyilatkozott a fellebbezési érvekre, jobbra megismételve a perben korábban már előadott jogi álláspontját. Hangsúlyozta a megoldás újdonságát és hasznosságát, továbbá kifejtette, miszerint az I. rendű alperes a díjfizetés alól úgy kívánt kitérni, hogy nem fizette a találmány fenntartási díját, ezért a szabadalom megszűnt, illetve arra törekedett, hogy a szabadalmat az eljárást kezdeményezővel egyetértésben megszüntesse.

A fellebbezések nem támadták az elsőfokú ítéletnek a keresetet a találmányi díj megfizetése iránti, illetve a marasztalást meghaladó részében elutasító rendelkezései tekintetében, ezért ebben a körben a határozat jogerőre emelkedett.

Az I. és II. rendű alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta, azonban abból helytelen következtetésre és döntésre jutott, ezért a másodfokú bíróság az ítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására látott okot az alábbiak szerint.

Az adott esetben nem volt vitás, hogy a perbeli szolgálati találmánynak, aminek egyik feltalálója a felperes volt, szabadalmi oltalma az alpereseket, mint munkáltatókat illette meg 22-i elsőbbséggel. A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvény (rég. Szt.) 11. § (1) bekezdése, illetve az 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 19. § (1) bekezdése szerint tehát az alpereseknek, mint a szabadalom jogosultjainak kizárólagos joga volt a találmány hasznosítására és a találmány értékesítése esetén a feltalálót találmányi díj illette meg (Szt. 13. (1)

bekezdése). A szabadalom azonban hosszú eljárás eredményeként a bejelentés napjára visszaható hatállyal megsemmisítésre került az újdonság és a haladó jelleg hiánya miatt. A felperes ezért is jelölte meg az elsődlegesen találmányi díj megfizetésére indított perben másodlagosan a Ptk. 86.§-át is követelése jogalapjaként.

Az elsőfokú bíróság a másodlagos, a Ptk. 86. §-ára alapított igényt találta részben alaposnak, döntése és indokai azonban nem voltak oszthatók. Nem értett egyet ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a perbeli, a megsemmisített szabadalomban szereplő eljárásnak megfelelő technológiai eljárás és berendezés a Ptk. 86. §-ának (3) bekezdése alapján védelem alatt álló szellemi alkotásként értékelhető.

A Ptk. 86. §-ának (1) bekezdése értelmében a szellemi alkotás a törvény védelme alatt áll. A

(2) bekezdés szerint a védelmet - e törvény rendelkezésein kívül - az alkotások meghatározott fajtáira, valamint egyes rokon tevékenységekre a szerzői, az iparjogvédelmi (a szabadalmi, a védjegy-, eredetmegjelölés-, származásjelzés- és mintaoltalom), valamint a hangfelvételek előállítóit védő jogszabályok határozzák meg. A (3) bekezdés alapján a törvény védi azokat a szellemi alkotásokat is, amelyekről a külön jogszabályok nem rendelkeznek, de amelyek társadalmilag széles körben felhasználhatók és még közkinccsé nem váltak. A (4) bekezdés akként rendelkezik, hogy a személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. A védelmi idő kezdetét és tartamát jogszabály határozza meg.

A fenti rendelkezések értelmében a műszaki alkotások, megoldások iparjogvédelmi helyzete többféle lehet: tartozhatnak a közkinccs körébe, lehetnek titokban tartott megoldások vagy állhatnak szabadalmi oltalom alatt.

A közkinccs körébe tartozik minden olyan megoldás, amely bárki számára hozzáférhető módon, szakember számára megvalósítható mértékben nyilvánosságra került. Ez történhet publikálással, a termék bemutatásával, forgalomba hozatalával vagy mert már nem áll szabadalmi oltalom alatt. Az ilyen már közkinccsé vált megoldást, eljárást bárki engedély, idő- és térbeli korlátozás, továbbá díjfizetés nélkül szabadon használhatja és hasznosíthatja.

A műszaki megoldások lehetnek még titokban tartott, know-how jellegű ismeretek, amiket nem véd hagyományos iparjogvédelmi intézmény, mégis olyan műszaki információk, amelyek használati értékkel bírnak, azaz társadalmilag széles körben felhasználhatók, azonban nem tartoznak a közkinccs körébe a titkosságuk folytán. Az ilyen műszaki, technológiai megoldás korlátozott védelmet nyújt a jogosult számára az üzleti titokkal kapcsolatos jogszabályi (Tpvt., a Munkatörvénykönyve és Ptk.) előírások, valamint a Ptk. 86. § (3) és (4) bekezdésében írt keretek között.

Végül állhatnak a műszaki megoldások szabadalom alatt, amikor az állam a törvények szabta feltételek vizsgálata után oltalmat ad rájuk és a találmányt

meghatározott időre védelemben részesíti, kizárólagos jogot biztosítva a jogosult számára.

A jelen esetben a szabadalom megsemmisítésre került, ezért másodlagosan a felperes a külön jogszabályok alá nem tartozó műszaki ismeretek felhasználása miatt lépett fel, arra hivatkozva, hogy a Ptk. 87. § (2) bekezdése szerint a külön jogszabályok hatálya alá nem tartozó szellemi alkotásokat és a személyek vagyoni értékű gazdasági, műszaki, szervezési ismereteit és tapasztalatait érintő védelem körében a jogosult azt is követelheti, hogy az eredményeit elsajátító vagy felhasználó személy részeltesse őt az elért vagyoni eredményben. Az 1978. évi 2. tvr. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében ez az igény a megkezdett vagy tervbe vett hasznosítás esetén a közkinccsé válásig gyakorolható, mivel a Ptk. 86. § (4) bekezdése szerinti ismerteket, tapasztalatokat addig illeti meg a védelem.

Mindezek alapján két feltétel együttes teljesülése szükséges ahhoz, hogy a külön törvény hatálya alá nem tartozó szellemi alkotás a Ptk. 86-87. §-ai alapján védelemben részesüljön. Az első feltétel, hogy a szellemi alkotás társadalmilag széles körben felhasználható legyen, a másik pedig az, hogy még nem vált közkinccsé. Az elsőfokú bíróság részletesen indokolta, hogy az adott technológiai eljárást miért kell társadalmilag széles körben felhasználhatónak és vagyoni értékkel bírónak tekinteni, és érintette azt is, hogy a technológia nem vált közkinccsé. Ezt annak alapján állapította meg, hogy álláspontja szerint nem merült fel adat arra, hogy a felperesek a technológiát nyilvánosságra hozták volna. Az 1991-ben közzétett újságcikk is csak részlegesen tájékoztatott róla, amiből arra következtetett, hogy üzleti titokként kezelték a technológiát az alperesek, így az nem vált közkinccsé.

A másodfokú bíróság azonban e körben nem találta helyesnek és nem osztotta az elsőfokú bíróság okfejtését, mert megítélése szerint az adott esetben a technológiai eljárás, amely a felperes saját másodfokú előadása szerint is teljes mértékben megegyezik a szabadalmi leírásban szereplő eljárással, közkinccsé vált.

A találmány leírását is tartalmazó szabadalmi bejelentést a vizsgálat lefolytatását követően az Országos Találmányi Hivatal a bejelentés adatainak és lényegének a hivatalos lapjában való közlésével közzétette a régi Szt. 50. § (1) bekezdése szerint, amelyet követően a (2) bekezdés értelmében a bejelentést bárki megtekinthette és annak irataiból díj ellenében másolatot kaphatott. A szabadalmi jog megadása tehát a perbeli műszaki megoldás nyilvánosságra hozatalát eredményezte, mivel a szabadalmaztatás együtt jár egy olyan mélységű publikálással, amiben a megoldás a szakember számára megvalósítható módon feltárásra kerül. Mindaddig azonban, amíg az oltalom fennáll, nem válik közkinccsé. Mivel a perrel érintett szabadalom megsemmisítésre került, úgy kell tekinteni, mintha nem is létezett volna. Ugyanakkor a közzététellel ténylegesen megvalósult nyilvánosságra hozatal ténye már nem tehető meg nem történtté, ez pedig azt eredményezte, hogy a kútfúrasi, kútjavítási megoldás bárki által hozzáférhetővé, közkinccsé vált.

Ezért nem volt helyes az elsőfokú bíróságnak az a „maradékeltre” vonatkozó álláspontja, miszerint ha egy szabadalmat utóbb megsemmisítenek, akkor az abban leírt eljárással azonos eljárás know-how-ként védelemben részesülhet. A know-how definíciójával foglalkozó különböző álláspontok közé sorolható úgynevezett maradékelmélet egyébként ennek a fordítottjaként azt fogalmazza meg, hogy az a műszaki megoldás, amely speciális, intézményesített oltalomban (szabadalom, mintaoltalom stb.) részesül, az nem tekinthető know-how-nak.

Emellett az I. Kft. részére történt licenciába adás is nyilvánosságra hozatalnak tekinthető. A közkinccsé válásra lehet továbbá következtetni abból is, hogy a szabadalmat az újdonság és haladó jelleg hiánya miatt semmisítették meg, ami azt jelenti, hogy az adott technológia már a feltalálók megoldása előtt egyébként is ismert volt.

A kifejtettek alapján a felperes keresete a Ptk. 86-87. §-aira alapítottnak sem foghatott helyt, mivel a perbeli szellemi alkotás már közkinccsé vált. Ezért a másodfokú bíróság - a jogalap hiánya miatt - elutasította a teljes keresetet.

Erre figyelemmel már nem volt jelentősége a fellebbezésben felvetetteknek, így annak, hogy bizonyította-e a felperes, hogy az alperesek felhasználták az ismeretet, abból jutottak-e hasznos eredményhez, gazdasági előnyhöz, és ehhez képest abból részeltethető-e a munkaviszonyban állt felperes és milyen mértékben, az elévülés szabályaira is figyelemmel.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a nem fellebbezett rendelkezéseket nem érintve, a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A fellebbezések eredményre vezettek, ennek következtében a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a pereszes felperes köteles az alperesek első- és másodfokú eljárással felmerült költségének a megfizetésére. Az együttes perköltség magában foglalja az I., illetve a II. rendű alperes által lerótt 501 000, illetve 502 000 forint fellebbezési illetéket, valamint az alpereseket képviselő ügyvédek általános forgalmi adóval növelt munkadíját. Ennek meghatározásánál a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (3) és (5) bekezdései szerint járt el.

A tárgyi illetékfeljegyzés folytán le nem rótt kereseti illetéket a felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. §-ának (1) bekezdése alapján a (3) bekezdésben meghatározott módon köteles a magyar államnak megfizetni.

, 2010. november 11.

Dr. Lesenyi Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző